

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

scrierile nefrancate nu se primescu decât numai de la corespondentii regulari ai „Federatiunii.“ *Scrisori anonime* nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
 Pre trei lune 3 fl. v. a.
 Pre siesse lune 5 „ „ „
 Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romanii :
 Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
 Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :
 10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale
 pentru fiecte-care publicatiune sepa-
 ratu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Budapest'a, 12/24 Juniu 1874.

Satulu arde bab'a se peptena. Acesta la populare se pote applica bine unele propuneri ce se facu actualitate in camer'a deputatiloru Uniei. Dillele sesiunii pres. sunt numeroase, momentos'a lege electorale si cea incompatibilitate ascepta deslegarea ei, si cu tote aceste nu numai deputatarii parteculari, ci chiaru si una comisarie, veniu cu felu de felu de propuneri caroru discussiune rapese dille in lege, prin cari par' ca ar tinde a face posibilu votarea celloru doue legi in sesiunea pres. seau ca voru prolongi sesiunea, ceea ce inca nu se pote. Te pentru caldur'a escessiva, parte si alessu pentru a se lassa ministrii timpulu necessariu spre elaborarea proiectelor proiecte de legi, ce voru ave prezent'a camere in sess. care se chide in tomn'a viit. — Nu vomu se nestamu, ca unele d'intre propunerile te nu ar fi cu scopu si justificate au experientia, au prin cerintiele pului, ci observamu numai, ca aru pentru ca unele sunt de imantantia, nu este cu calle a le une inlaturarii, neci oportunu a le ce cu usioretate fara discussiune memoria, ceea ce acum nu erta scurtimea apului. — Asi'a propunerea deputatului Nagy pentru fissarea usurei massime de la capitaliele intabulate; asi'a a lui A. Almássy despre mediulocele, antate de dsa, pentru inlaturarea mitei financiare prin emissiunea de bani barthia unguresci, in summa de 200 milione cu cursu fortiatu; asi'a a lui Ránszky pentru desfiintarea institutiunii de essecutori (inca cea mai justia d'intre tote propunerile); asi'a unerea pentru intruducerea casacivilie (de urgentia numai pentru ni, ca-ci crestini n' au nevoia de ea. oia mare este numai de judaisarea iniloru); asi'a câte tote, motivate discursuri lunge, — ce oratorii preau ca sunt scurte, — si combatute discursuri asemene lunge, rapira si in rapi inca câte-va dille fara altu altu decâtu numai spre a fi inlaturate, ca-ci acesta sorte le ajunse, sorte veduta de propunetorii insi-si.

Reportorulu comiss. centrale preta asta di legea de incompatibilitate uta prin sectiunisi apoi formulata nitivu in comiss. centr. Discussiunea r. se va incepe acusi, in totu casulu tea novellei electorali, care inca s'a anatu asta-di in comiss. centr. Deputatii sassi, essiti d'in clubulu diatiloru, voteza barbatesce in contra rernului si, in urm'a consiliului ce a datu de organulu lor si de alte ne nemt. cerca a intrá in clubulu itei nat. oppos. pana acum inse cluati nationaliloru n' au luatv vre unu clusu in asta privintia pentru ca escu mai multi membri si in cestiune tât'a importantia, membrii, cari au otatu cu d'insii nu voru se iee asu- ei raspunderea, ci ascepta comple- nrului membriiloru. Vomu vedé di- pusetiunea spiriteloru de ambe rile si atunci vomu reportá cetitoriloru ri, dar si pana ce s'ar adduce vre a conclusu d'in partea clubului, noi vomu luá libertatea a espune fara de arve cugetele si parerile nostre a a intentionatei fusiuni.

Turda, 16. jun. 1874.

Domnule Redactore!

Nesciinti'a si sclavi'a, cultur'a si libertatea se nascu, cresc, traiescu si moru d'impreuna. Faca-se la una natiune asservita câtu mai multe institute de crescere; formeze-se câtu mai multi individi bine instruiti, laboriosi, justii si devotati binelui publicu; fia deregatorii publici conscientosi, punctuali si plini de abnegatiune, fia parintii de familie luminati si virtuosi: si écca intunereculu este imprasciatu, neintellegerile si discordele sunt frante, reutatea si intrigele rupte; écca natiunea unita, si libera! D'in contra, de se va impedeá natiunea in desvoltarea culturai sale, de se va despoia de institutele sale de crescere si educatiune, de se va da uitarei si dispretiurei ori-ce idea de virtute, si abnegatiune pentru binele communu, si écca inimiculu strainu va fi pusu in stare de a propaga in sinulu natiunei ur'a, desbinarile, neintellegera si tote patimele stricatiose; écca impilarea si sclavi'a cu tote urmárele sale fatale!

Dara, fia d'isu spre incuragiarea generatiunii actuali, natiunea romana, ori câtu a fostu de assuprita si tirannisata de secle, ea merge totu-si inainte cu barbatia admirabila, si de-si se lovesce inca si asta-di de stancele, ce inimicii nu inceta de a i le mai pune in calle, ea este plina de incredere in vitalitatea sa, plina de vigore in lupt'a pentru ajungerea scopului seu, ea passiesce inainte cu potere irrisistibila si, meru-meru, va invinge tote obstacele cari pareau, pana mai de una-di, a-o tiené in amortiela si langedre. Chiaru si numai de vr'o doue decennie incoce, storsi si impilati cum amu fostu, numai prin generositatea si sacrificiele unoru fi ai natiunei nostre amu vediutu infintiandu-se atatea institute-romane de crescere si educatiune, amu vediutu ivindu-se atatea fundatiuni pie si donatiuni in favorulu natiunei si amu vediutu manifestandu-se atatea nesuintie nobile pentru ameliorarea sortii ce ni-au impusu adversarii nostri seculari, câtu, cutediu a dice, ca chiaru si unu poporu liberu ar' trebui se fie mandru da essemenea rezultate, essite numai d'in cea mai curata iubire, numai d'in cellu mai desinteressatu devotamentu allu filoru cátra mam'a communa. Cine nu vede, ca tote aceste sacrificie reversa asta-di celle mai salutarie influintie asup'r'a corpului natiunei? Cine nu vede, reinviandu si consolidandu-se poteri natiunei d'in di in di? Cine nu se pote convinge ca, daca totu-de-un'a si in bine si in reu, ne vomu impleni fia-carele detorint'a, vomu fi condussi de Mentorii natiunei nostre ascultandu pururea vocea lor si imitandu-le raptele; daca vomu perseverá cu constantia in lupt'a pentru vietia contra mortii, pentru lumina contra intunerecului, pentru libertate contra sclaviei, atunci viitoriulu natiunei este assecuratu, si Romanulu nu va mai fi neci jocar'a opressoriloru, neci destinele sale nu voru mai fi espuse capriciului tirannei.

Acésta lupta marétia, lupta a sciintiei contra ignorantiei, este inaugurata pretotindene unde respira unu sufletu de romanu; fia-carele d'in noi se inroléza in ea cu tote poteri sale, si nimicu nu ne va poté impedeá in castigarea invingerei, carea este unirea si

libertatea natiunala prin cultura. Daca mai sunt, pote, intre noi pucini pessimisti, cu pucina sperantia si credintia in viitori, ei inca voru disparé, devenindu in urma chiaru d'insii luptatori nu mai pucinu aprigi, decâtu ceilalti connationali ai lor.

Precum inse oceanulu se formeza prin confluentia apelor si riurilor mai mari si mai mici: asi'e si poterea culturai unei natiuni nu este decâtu summ'a facultatiloru spirituali si a nesuintiloru pentru cultura a totoruru particulariloru sei.

Este bine deci, d'in mai multe privintie, se avemu inaintea ochiloru si unele fenomene locali, cari inca concurgu, in mai mare séu mai mica mesura, la formarea acelei poteri grandiose si neinvine, care se numesce cultura natiunala.

In câtu sum eu informatu, idea de a se infintia in orasiulu Turd'a — centru a mai bine de 100,000 romani — deocamdata una scola normale de patru clase, a fostu conceputa inca de pre la an. 1860 in animele mai multoru romani zelosi d'in locu; si bine ca bas'a pentru realizarea ideei a fostu pusa prin una fundatiune de preste 12,000 fl. v. a. facuta de fericitulu si binemeritatu prepositu capitulare d'in Blasiu, **Vasiliu Ratiu**, si prin câte-va colecte generose, d'in cari — mai adaugandu se inca si unele summe imprumutate — s'a cumperatu in mediuloculu Turdei unu fundu forte frumosu cu realitati; inse fiindu ca proventulu annualu de 1,400 fl. v. a. allu acestoru realitati n'a fostu de ajunsu pentru salarisarea cuviintiosa a trei séu patru docenti, pentru depurarea detorieloru contractate, pentru solvirea percentelor cumperarei si pentru conservarea realitatiloru: nu poteá se fia neci vorba de edificarea unei scole corespondentorie scopului, séu, daca ea se si edificá, totu-si cu ori-ce pretiu, cursurile trebuiau se remana inchise, ca-ci in assemenea casu proventulu singuru de 1,400 fl. v. a. necessariu pentru salarisarea docentiloru, d'impreuna cu capitalulu erá se fia consumatu, parte insemnata, in constructiunea edificatulu scolei, si asi'e scopulu nu erá ajunsu. Abie in Octobre 1873, se deschise, in una localitate privata, class'a prima normale, si d'in caus'a greutatiloru atinse, efori'a scolastica nu scieá cum se affe mediulocele pentru resolvarea ulterioara a problemei, devenita acuma chiaru ardiatoria.

Écca inse ca poporulu romanu d'in Turd'a si d'in satele vecine, informatu fiindu despre bunele intentiuni alle Eforiei scolastice si a reprezentantiei besericesci si despre piedecel ce tieneau pre locu realizarea salutarei ideei, se aduna in 7 l. c. in Turd'a pentru a se consultá a sup'r'a mediulocelor, cum ar' poté dá mana de ajutoriu Eforiei scolastice in caus'a subversante.

Am avutu si eu fericirea de a participa la acésta adunare si amu fostu miscatu pana in adunculu sufletulu, vedindu cum acestu poporu, seracitu prin tote sistemele politice, sub cari a gemutu si geme, sente totu-si dorulu ferbinte de a se lumina si de a se intari prin cultura; vedendu cum toti, cu cea mai rapitoria in-suffletire si bucuria, si oferira gratuitulu concursu pentru vecturarea materialulu de edificatu precum si denariulu lor dupa potintia pentru ridicarea scolei d'in Turd'a. Amu essitu incantatu

d'in acésta adunare, si amu d'issu intru mine: Unde ar' fi ajunsii acestu poporu sub nisce guverne binevoitorie, daca si asi'e, impilatu si batjocorit, cum e, de nisce venetici cari se sustienu d'in sudorea lui, ellu si-pricepe totu-si chiamarea si, nedescuragiatu, se nesuesce, in man'a totoruru greutatiloru, a si ocupá loculu ce i-se cuvine!

Voiu espune inca numai atát'a cá, pentru conducerea si organisarea vecturarei, poporulu in adunarea sa a alessu una comisiune centrala de 12 membri, carea asemene a numitu prin satele vecine mai multe subcomisiuni, si ca vecturarea s'a si inceputu cu successu forte imbuccuratori, asi'e, ca este sperantia de a se poté incepe edificarea in scurtu tempu, mai alessu, daca acei mecenati generosi, la allu caroru sacrificiu va fi recurgendu comisiunea centrala, voru veni si d'insii, cu eunoscut'a loru marinimitate, in ajutoriulu santei cause.

Nu me indoiescu, in fine, cá, nu atátu pentru justificarea sa, câtu mai multu pentru recunoscintia cátra binefacatori si pentru atractiunea ce are essemplulu bunu, care va fi, pote imitatu si in alte tienuturi romane, Efori'a scolastica, le tempulu seu, nu numai va inscrie in unu „Albu“ propriu care se va pastrá pentru totu-de-un'a in archivulu scolei — numele totoruru marinimosiloru contribuenti, precum si fundatiunile, colectele, donatiunile si vecturárele, cu cari au concursu si voru concurge la inaltiarea acestui altariu natiunali, ci va transmite posteritati totu aceste si prin organele nostre de publicitate.

Ionu Porutiu.

Unu appellu cátra intielleginti'a romana d'in comitatele Satu-mariu, Maramuresiu, Cetatea-de-Petra si Selagiu.

„Unde-e unulu, na-i potere
 La nevoi si la dorere,
 Unde-su doi, poterea cresce.“ . . .

Natiunea nostra nu are mai urgenta si mai neaperata necessitate de nemica, decâtu de lumina si invetiatura. Prin acésta au ajunsu si ajungu tote natiunile la inforirea, prosperarea si fericirea lor, — dupa cari insetedia de multu si romanulu.

Lumina si invetiatura se castiga mai alessu in institute de invetiamentu, si mai usioru in celle nationali, — instructiune si cultura natiunala, cari facu respectu natiunei ca atare, numai in aceste.

Noi romanii avemu nenorocirea de a numerá numai pucine institute nationali de invetiamentu. Ni lipsescu inca multe mai alessu gimnasie si institute pentru invetiarea si educarea sessului femeescu.

Tempurile si magistr'a vietiei ne-au invetiatu, ca de nu ni le vomu infintia noi, cu cáta truda cu tota, altii nu ni le voru. Deci de dorimu inaintare si prosperare, se ne adoperamu a ni infintia si institute de invetiamentu. Qui vult finem, debet velle et med'a.

Condussi de astufelu de idei si convingeri unii intielleginti eclesiastice si mireni d'in comitatu Satu-mariu si celle invecinate, inca inainte de ast'a cu 14—15 anni concepura propusulu salutariu de a infintia in comitatu Satu-mariu, si anume in oppidulu Seini, ca centru, unu institutu superioru de invetiamentu adaca unu gimnasiu.

Caus'a acésta credu cá e cu multu mai bine eunoscuta onoratu publicu romanu d'in diurnalistic'a trecutulu, decâtu

sé aflu eu cu calle a-i face istoricul cu acesta ocaziune. Fazele, preste cari a trecut, si stadiulu, la care a ajuns s'a relatatu prin subarissulu in adunarea generala a asociatiunei Tranne tienuta in Siomcut'amare. Aceea referada s'a datu in scurtu publicitatei in organulu asociatiunei „Transilvania.“

De atunci pana asta-di, acesta cestiune, asié dicandu vitala pentru noi, d'in caus'a vitregimei timpului, ori pote si din alte motive necunosoute subscrisului, a stagnatu. De currendu inse prin Dlu Vas. Popu, paroculu de Busiacu éra-si fu in colonele „Federatione“ resuscitata.

Dupa parerea subscrisului e peccatu a o lassá si mai departe in stagnare. Sé o sulevámu deci, dloru si fratiloru, si decumva este ce-va potintia, sé ne nesuimu a o scote la rezultatu.

Acest'a s'ar poté effectui, dupa modest'a parere a subscrisului in una conferintia generala a intiellegintiei romane d'in celle 4 comitate invecinate, carea s'ar poté tiené catra finea lunei lui Aug. a. c. dupa ce prin secerisulu d'in prospectu vomu troce preste calamitatea ce ne appesa.

Ve rogu, ve conjuru deci domniloru si fratiloru intielleginti romani d'in celle 4 comitate invecinate, cá daca sunteti de accordu cu mine, sé ve dechiarati pre callea publicitatei.

Sé defigemu una diua, in care sé ne adunámu in oppidulu Seini, si se reapucámu firulu intreruptu.

In lini'a prima, dupa opiniunea mea, e chiamatu dlu protopopu Georgiu Maniu presiedinte comitetulu permanentu, a-si da dechiaratiunea, ceea ce si credu, cá nu va intardiá a face. Sé nu mai asteptámu inse unii dupa altii, ci toti aceia caroru li-jace la anima caus'a, sé nu pregete a-si redicá graiulu.

Tenerimea nostra la rondulu seu va poté profitá de aceea ocaziunea spre a arangiá ore-care petrecere, allu carei venitu curatu sé incurga in fondulu gimnasiulu proiectatu.

Pentru confratii d'in Bihoru inca credemu, cá are sé sosessa in scurtu tempulu de a resuscitá cestiunea institutulu pentru sessulu fameescu d'in Oradea natiunea sé cunosca in ce stadiu sé afla si acesta causa.

In speranti'a, cá acestu modestu appellu nu va fi glasulu cellui ce striga in desiertu. Ve rogu ve conjuru inca o data domniloru sé ne descéptámu! *)

Sub Codrula Satu-mariului in 15. Jun. 1874.

Georgiu Marchisiu
Paroculu Homorodului rnesei.

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Sedinti'a de la 20. Juniu 1874.

Presiedinte: Perczel. Notari: Mihályi, Huszár si Wächter. Ministrii se infacisara toti.

Presiedintele presenta 5 petitiuni alle cottulu Zemplén pentru assecurarea imprumutulu supplementariu intru ajutorarea municipieloru lipsite, — si contr'a usurariei; pentru modif. art. de l. 44. din 1868; pentru estinderea activitatii municipieloru, si pentru subtragerea diurneloru de la deputatii absentii, mai departe a urbei Aradu in privint'a junctiuniloru cu Romani'a; — a urbei Segedinu pentru absolverea societatei de regularea Tisei din Segedinu-Percira. — Zsedényi presenta reportulu comis centr. pentru infiintarea seminarului teol. (rabbinatu) pentru israelitii orth., — Kovách petit. representatiunei communei Gy. Halász pentru unu imprumutu de 5000 fl. de la statu, — Eötvös petit. toturoru industriariloru d'in urbea Vespriinu, pentru desfiintarea camereloru commer. si industr., — Steiger a profesoriloru de la scol'a viterinaria, ca viterinari cu diploma, sé se lasse in usu dreptulu elector., — Szeniczey petit. a 5 commune d'in cottulu Carasiu, pentru incorporarea loru in nou-infiintandulu cottu allu Cuvinului, cu capital'a Versiotiu.

Nicoliciu petit. communei errariale

*) Cellesalte diurnale romane sunt rogate a reproduce acestu appellu.

M. Sz-Márton d'in Torontalu pentru neplatirea darei si arendei din caus'a dauneloru elementarie d'in 1869—72.

Ugron si A Lázár presenta petitiuni d'alle particulariloru.

C. Tisza face urm. interpellatiune ministrului pres. in caus'a schimbarei ministrului commune de resbellu:

1. Avutu-a min. pres. cunoscintia mai d'inante despre schimbarea intemplata, seau ba? 2. Si intr'unu casu si cellualaltu, are cunoscintia despre causele si motivele schimbării si despre intentiunea d'a se face schimbare in sistemulu armatei commune? daca are cunoscintia cari sunt causele acelle? 3. Approba min. pres., cá ministrulu comm. de resb. in decretulu de denumire (testulu nemtiescu) se numesce ministru „imperialu de resb.“, si cá decretule de demisiune si de numire nu sunt contrasemnate de min. competinte? — 4. Daca le approba, pre ce base? daca nu, facutau passi necessari, ca de acumu nainte titulu ministrului „communu“ sé se intrebuintoze si in testulu germanu conformu legei si ca denumirile conformu constitutiunei parlamentarie sé se intemple cu contrasemnare.

Min. pres. Bittó observa cá interpellatiunea cuprindiendu in sine multe puncte si fiindu precomplicata, se cere timpu a o studiá, dechiaru inse cá va respunde mai tardiu.

L. Kovách refer. comis. budgetarie presenta bugetulu camerei pre luna lui Iuniu. L. Horváth refer. comis. centr. presenta proiectulu de lege despre incompatibilitate. — Min. pres. Bittó proiectulu despre conventiunea facuta cu Romani'a in caus'a junctiuniloru. Min. Zichy retrage proiectulu despre callea ferr. ce ar legá liniile Temisior'a-Orsióv'a si Zimony-Kikinda.

E. Huszár presenta urm. proiectu de resol.: Camer'a sé enuncie, ca min. de comunicatiune se incepa negociári pentru zidirea fara garantia a liniei Kikinda-Zimony, eventualminte a liniei Kikinda-Panciova, si in caus'a acest'a se presente proiectu inca in an. cur.

I. Nyáry not. camerei boieriloru aduce modificatiunile facute la proiectulu de lege relativu la desdaunare pentru nonoricirile intemperate pre cállile ferr.

La ordinea dílei e desbatera petitiuniloru intrate. Petitiunea urbei Bistritia pentru punerea sub accusa a min. de intr. e aceea, cá a fostu preindulginte cátra sassi. — D. Irányi nu vede nici unu periclu intru aceea, daca camer'a va decide dupa studierea acteloru, spriginesce propunerea lui Decani. A. Lázár citeza §§. legei d'in 1848. in cari pre langa proclamarea egalitatii, se enuncia a nume, cá sassii n'au nici unu dreptu d'a pretinde privilegie facia de conclocutorii din tierra. Éra, daca sassiloru nulli place in patri'a acest'a, cauto-si alt'a mai buna, dar aici nu voru periclitá nepedepisti unitatea statului. I. Rannicher dechiaru cá sassi accepta cu incredere organizarea fundulu regiu, éra cátu pentru infruntarile unoru oratori observa cá grossielele si inconvenientele unoru individi nu se potu imputá natiunei intregu. — Camer'a accepta opiniunea comis. de petit.

Dupa aceste urmá petitiunea urbei Kecskemét pentru relassarea dării d'in estu-annu, din caus'a dauneloru causate prin gerulu de asta primavera.

L. Mocsáry insemna, ca isvorulu principale allu venitulu urbei Kecskemét este negociatori'a cu frupte, éra gerulu d'in primavera nimicl vinele lor, cari au una estindere de 4000 jugere, si locutorii, cari in anii trecuti, avendu unu commerciu latitu — castigasse sute de mii, estu tempu pro langa prospectu de secerislu slabu nu voru fi in stare nici la una intemperate a-si plati darea. Oratorele se provocala epoc'a de

sub sistemulu absolutistiu, care in an. 1866 facusse assemene relassatiuni, mai departe amintesce pre fostulu min. de finencie c. Lonyay, care inca provocasse municipiele sé dee reportu, despre regiunile bantuite de eleminte, ca sé li-se relasseze contributiunea. — In urma sprime sparanti'a, cá gov. act. va luá in consideratiune plagele d'in an. acestu-a, si va implini rogarea locutoriloru urbei Kecskemét.

Min. Ghyezy nu aproba procedur'a lui Mocsáry, candu se provoca la lucrurile celle precedente; nu, cá-ci cu privire la gov. abs. d'in 1866 nu se pote pófti ca unu gov. constitutionalu sé imiteze pre cellu absolutistiu; — ce se tiene de dispusitiunea lui Lonyay, in ordinatiunea lui sunt espuse casururile, candu se pote recurge pentru relassare, dar despre daunele cusate prin geru nu e nici una amintire. Starea presenta a tierrei nu permite relassári considerabile.

Cere a se primi opiniunea comis. centr.

I. Pólya vorbesce contr'a propunerei lui Mocsáry. Ellu amintesce, cá urbea Kecskemét afara de vinie are si pamenturi de aratura. Deci pentru daun'a dintr'una parte va fi desdaunata in cealalta.

A. Csiky ar dori una propunere si mai precisa decâtu allu lui Mocsáry, nefacandu-se inae alt'a, sustiene proiect. lui Mocsáry. Oratorele sugravesce cu coloru vine situatiunea presenta care e cu multu mai rea, decâtu cea din din timpulu absolutismulu.

Deák y spriginesce propunerea lui Mocsáry. — La votare, propunera lui Mocsáry se respinge.

Relativu la petitiunea urbei Kaposvár, pentru ca directiunea cálle ferr. de Dunare-Drava sé se transpuna de la B.-Pesta la Kaposvár A. Kórmendy observa, cá scopulu acestei petitiuni nu este a ingreună vistieri'a statului, ci din contra, sé se faca economisari in folosulu acellui-a. Pentru aceea nu-lu inspaimenta sortea petitiunei precedente ci propune, ca petitiunea acest'a sé se transpuna la ministerulu competente pentru studiare profunda, cá-ci asié este sperantia, cá petitiunea nu se va respinge, ci se va luá in consideratiune. Observa mai departe, cá urbea Kaposvár afflandu-se in contrulu liniei amintite, derogerea d'in B.-Pest'a e si mai grea si mai scumpa, decâtu candu directiunea ar avé siediamentulu in faci'a locului.

Prin transpunere, — dupa marturisirea directiunei amintite — s'ar economisá 25,000 fl. la annu. — Mai departe roga camer'a sé se lasse de sistemulu ministeriulu precedentu, care centralisá tote directiunile in capital'a tierrei, cá-ci au sositu tempulu, d'a se face economiele indegetate de cátra comis. de 21. — In urma core a se acceptá petitiunea. — Majoritatea, in intiellesulu comis. de pet. decide a se transpuna la min. de comunicatiune. — Cátu pentru cellesalte petitiuni inca, camer'a primi fara discussiune opiniunea comis. de petit.

Urmédia apoi desbatera asupr'a proiectulu de resol. facutu de Solymossy, formulatu estu-modu: „Camer'a sé indrume pro min. de just. ca d'insulu inca in sessiunea acest'a, sé presente unu proiectu de lege pentru preti tirea proprietatiloru de pamentu si de case dupa adeverat'a loru valore, si ca acelle in timpu de unu annu sé nu se pota vinde pre callea essecutiunei sub pretulu loru.“

B. Solymossy in motivarea proiectulu seu amintesce, cá usurarii de acumu compunu unu adeveratu consortiu asiá, cá la licitatiunea a dou'a jugerulu de pamentu se vinde cu 15—17 fl. — Nega, cumcá proiectulu seu ar atacá creditulu tierrei, ci din contra lu-va redicá, de óra ce acumu pamentulu n'ave nici unu pretiu, éra daca se va fissá pretiulu, imprumuturile pre pamentu si alte realitati se voru capeté mai cu inlesnire decâtu pana acum.

Min. Pauler tiene cá proiectulu este adeverata ve-emare a dreptulu, cá-ci daca averea imobile nuse va poté vinde — creditorii nu se voru poté oscontentá. — Acesta impregiurare ar sdrunciná creditulu, ar ruiná tierr'a. — Majoritatea inlatura luarea in consideratiune a proiectulu de resol.

Urmédia desbatera asupr'a infintiariei clinice la universitatea sciintieloru d'in Bpest'a.

Min. Tre fort espune cá zidirea clinice este necesitate imperiosa, pentru cá factatea medica actuale e in starea atátu deplorabila, incátu daca ar essiste la noi litia sanitaria publ., — de multu ar fi chissu-o. — Proieptulu se primi si in specialu cu modificarea lui I. Oláh relativu la infiintarea unei case de maternitate (nascere).

Proieptulu pentru imprumutulu supplementariu de 500,000 fl. intru ajutorarea municipieloru lipsite se primi fara discussiune.

Objectulu din urma la ordinea dílei Proieptulu de lege pentru majorenitatea meiloru acarii titlu se primesco cu §. prin care fetele de 24 anni s' declaru majorene. La §. 2. prin care femea casatu se declara assemene majorena — Beöthy d'in partea sectiunii prime presenta unu separatu cerendu ca §. 2. sé se lasse, óra ce casatori'a nu totu deaun'a serva spre desvoltarea intelectuale. In fine insemna cá afara de Stuart Mill si Stefanu Majoros nimene altulu in tota Europa nu se frementa pentru emanciparea meiloru.

Min. Pauler dice, cestiunea e schimbámu cu totulu drepturile seceseu seau ba? Pana acume n'amu semtutu lipse schimbámu cu atátu mai pacinu candu p aceea s'ar conturbá tote relatiunile sociale. In urma dice, sé nu timbrámumeile nostre d'in secl. XIX. cu neincredere ci se sustinemu institutiunile cavallerie addusse de parintii nostri.

S. Majoros primesce cu recunoscuta dechiaratiunea ministrului, ar dori inse ellu d'in preuna cu partea drepta sé urdie astfelu de cavallerismu si in alte stii de dreptu. — Ellu aici-a nu ca la casu specialu, ci privesce cestiunea punctu de vedere generale umanitariu si vre ca sé facemu distingere intre barbaria femeii. Lui Beöthy i-insemna, cá nu nu Stuart Mill, ci societati intregu luca pentru emanciparea femeiloru, atátu in tierre straine, cátu si in patri'a nostra. — Szontágh nu vede nici unu cavallerismu in legile vechie addusse cu privire la zeturile femeiloru, cá-ci legile acelle n'au alta ce-va decâtu unu feudalismu scunsu sub masa cavallerismulu. Sustiene opiniunea sectiunei I.

Vidliczka y doresce, ca sé se sturesca numai majorenitatea, feteloru (nascere) cellesalte puncte se se lasse a Majoritatea inse primi neschimbatu §. 3. si 4.

Siedinti'a se redica la 2 óre d. m.

Cetitorii nostri cunoscu ambele cursuri alle Dlui dep. Dem. Bonotienute in camera cu ocaziunea dechiaratiloru asupr'a proiectulu de lege pentru infiintarea notariateloru publicu d'in cari cea d'antáiu indemnassetre trei insi (disseramtu alta data, cá patrulu, D. Copianu, n' au subscrii ci se fece abusu de numele dsalle) d' tre alegatorii sei, a-i tramitte unu telegramma de neincredere, precum si „Aibine“ afflase pretestulu bineve de a-lu suspiciuná; assemene cunoscetitorii nostri si appetfarile „Federatione“ facute cu impartalitate a subamboloru discursuri, — acum vrea a impartesi „adresa de incredere“ 511 alegatorii ai Dlui Bonciu ni omisera spre publicare si spre desarea telegrammei celloru 3 insi. Insemnamu cá intre subscrisi se afflaur. frumosu de intiellegintia: paronotari com. invetiatori; éra unii d'incei subscrisi ca reprezentanti in nulle si d'in isarcinarea mai multoru alegatori, prin urmare nrulu subscrisi este multu mai mare de 511. Navece sé mai adaugemu la acesta mastatiune de incredere ce dovedescuritutea politica a respectiviloru, cá samu ca sé urmeze testulu adresei.

Buteni, 27. Maiu, 1874.
Dlui Demetriu Bonciu Deputatu dietale allu Buteniloru in Budapest'a.

Subscrisii alegatorii d'in cerculu electoralu allu Buteniloru, ca romani adoresce

formămu partidă cea moderată, și ca
ce pururea petrecem faptele și vor-
DV. cu mare interesu, — d'între
deosebi vorbirea rostită în meritulu no-
delor publici, făcând mare senzațiune la
patru asiă numiti conducători, încatu
acumetara a te blamă, ma acum și vo-
neincredere voindu a-ti face, care
urrita pre candu ti-o arrotăm cu
nire cunoscuta, grabim în contra-le a
ace urmatoriă adresa de incredere:

„Considerandu, că tota tîenut'a D'talle
de infintiarea notariatelor publice au
numai și numai de unu principiu bunu
noua ni este cunoscutu.

„Considerandu, cumcă în tote vorbirile
le au fostu adevăruri ce nu le potemu
precum nici conducătorii; „poftésca
a ceti vorbirile deputatiloru d'in conse-
le militaresci,“ scim că au debutit sè
asiă, ca se ajungi scopulu, ce este dejă
atu.

„Considerandu cumcă D'ta ca presiedintele
deidei natiunale a Romaniloru d'in comi-
Aradului, nu poti nici decatu a te
de la a pperarea intereselor natiunale
ca că la d'in contr'a ai comitte crima
faia cu natiunea D'talle.

„Bine ai facutu dara, Dlu nostru, atunci,
ca voi ai invinge cu emendamentulu
tu, ti-ai indreptatu vorbirea moderata,
incatu-va magulitoria cu o politica buna,
ti aprobam tuptic'a, pentru carea pri-
de la noi ca de la alegatori multia-
urandu-ti d'in anime curate, ca bunulu
se Te tîena multii anni, cu taria tru-
si sufletésca cu cugetu bunu spre fe-
rea si prosperarea natiunei nostre romane.“
D'talle *stimatori alegatori.*

Budapest'a, 7/19 Juniu, 1874.

Dîu'a de 6/18 Juniu a. e. fu o di me-
abile pentru clericii rom. d'in semina-
centrale cath. d'in Pest'a, ca-ci in aceea
se manifestara intre ei in modu eclatantu
onele si sentimentole cele mai pure de-o
tia natiunale rom. Sè ne splicam. In
susu amentita se fece, de cãtra totu
anatu si superioritatea, indatinat'a es-
tune (sub nume de mrialu sèu junialu)
panti Budei. Clericii rom. la numeru 13*)
in preser'a acelei dilte se intellésera
re modulu, cum ar fi mai conveniente
ru d'insii — ca romani — a se sco-
acellei petreceri, la carea trebuiau
se participe si d'insii; in urma se
ca romani sè formeze unu corpu
atu, in care si de care va avè sè se
totu romanulu carui-a nu-i e rusine
amele ce porta. Decisu — essecutatu. —
d'ineti'a de 6/18 clericii rom. pornira
loculu destinatu. La hotelulu „la Fa-
se luă unu dejunu fragale. Ungurii,
plecasse mai nainte decatu romanii,
endu pre romani in cea mai buna or-
venindu cantandu „mersulu“ lui Mi-
— se uitau la ei cu multu ne-
si mare amaritiune, dar tenerii rom.
cu se genera, ci comandara bandei ce
pre dispu-etiune, sè cante frumos'a „Arde-
... Totu aci se allaturara Rloru si vre
ra clericii rutheni, — cei mai bunii pa-
cari nu se simtia bine in cet'a un-
aca.

De aci apoi plecara era mai departe, si
mersulu pana la hotelulu, „la frumos'a
arésca“ n'a fostu decatu exprimerea sem-
entelor si ideiloru celoru mai sublime
nali d'in poezii rom. in limb'a cante-
La 11 ore ajunsera la hotelulu susu
tu, undu se fece prandiulu si se petrecu
ulu de dupa anecdote si templari d'in
a poporului romanu. La prandiul si cina
tenura toaste d'in partea totoror natio-
atiloru mai alessu pontru demnitarii
dar croatii si romanii mai preferira a
decatu a vorbi in o limb'a loro straiua
la suffletu. Romanii candu respundeau
obligatiune morale la ver unu oratoriu
pundeau cu: „sè traésca“ care coversiã
„-ulu Unguriloru. — Mai interessantu
quasi coron'a totoror'a o facu petrecere de
a amediadi. Romanii se despa-tira era,

*) Numerulu completu e de 15 insi;
unulu morbosu, se affla la caminulu
intiescu; era altulu se pare a fi.....

toti si se retrassera sub umbr'a unor ar-
bori falnoi, unde se incepura celle mai me-
lodiose cantari natiunali, cari se intrerupsera
sèu mai bine se perondara cu declamatiuni
de poesie natiunali („Amoru si Patria“ si altele
d'in divulu Bolintineanu). Cu cãtu successu
se essecutara tote aceste arreta cuvintele
unui clericu croatu (cari 4 la numeru, se
assiediasse nu departe de tenerii rom.) si
cari le adducemu si noi aci:

„Fratiloru romani! Melodiele vostre
ca-ci limb'a vostra, dorere! nu o cunosemu
incantara si me inaltara in cerinri; mi-para-
reu, că finescu acum cursulu, — ca-ci me
temu că alta ocaziune numi se va da, a-ve
mai audi! — Ve gratulam!“

Dupa cina, ungurii formara unu choru
si se appucara a cantă piese, la cari se
essecitasse vre-o trei septemane; romanii
inse se trassera era la marginea padurei in
departare ca de 500 passi de unguri, si se
disciplinara si ei precatu le fu cu potintia, si
incepura a cantă. Scopulu loro nu era sè ri-
valiseze dora cu ungurii essecitati, precandu
loru li se opisse inca de cu tomna essecer-
cerea pana si in cantarile besericesci si fura
provocati prin superiori a invetiã cu un-
gurii „Dominus vobiscum“ „Sursum corda“ etc

Dostallu ca romanii togmira treble astu-
felu, ca candu pausã chorulu ung. incepeau
d'insii, si candu pausau romanii, incepeau
ungurii. Totu atunci unulu d'între clericii
rom. desfetã pre collegii sei cu declamarea
poesiei „Adio la Bucuresci.“ Applausele nu
mai incetau. — Se cantã apoi poesia, „Mo-
mente dulci dele ferice“ etc. carea se ese-
cutu cu atãta successu, încatu atrasse pre
cellu mai bunu cantaretu si notistu ungu-
ru (clericu) carele alergandu la rom. observandu
„ce frumose cantece avoti DV'ostri!“ se puse
si d'insulu a secundã cu romanii, in urma
trei superiori se ducu la romani, lauda me-
lodiele loro cele cuceritorie de anime, si
poftescu sè se canto un'a in presentia loro.
— Romanii o facu pre bucuosi, satisfacandu
preste acceptare superioriloru loro unguri;
si fiindu ca tempulu inaintasse, superiorii in-
vitara pre clericii romani, a merge la ceilalti
ca se pornesca cãtra casa; deci pornescu cu
totii luandu pre vice-rectorele in medilocu,
si cantandu unu miersu romanescu, veniu
la trup'a communa; era unii d'între cei mai
bravi clericii slovaci, cari d'in caus'a neu-
nirii in opiniuni, nu potura face nemic'a,
strinsera cu mul'a affectiune man'a cleri-
ciloru romani laudandu-le solidaritatea cu
care se portara in aceea di si esprimendu-
se, ca loro nu li remase alta, decatu a ad-
mirã conduit'a cea brava a clericiloru romani.

Astu-felu se petrecu dîu'a carea unu
clericu rom. inca de locu dupa prandiul, o
numi: „srbarea dilte de 3/15 Maiu, a cie-
riciloru rom. d'in Pest'a.“

Era noi inchiamu, abstienendu-ne de la
ori-ce critica, fia in spre bine fia in spre reu,
cu cuvintele unii ospe civilu de la aceea
petrecere, cari voru avè mai multa valoare,
daca vomu spune cine era acellu ospe: era
unu frate allu vicerecorelui seminariale, capi-
tanu e. r. in pensiune, carele servisse mai
multi anni in Bucovin'a, de unde, dupa cum
insu-si spuse, fece mai multe si indelungate
escursiuni in Romania'a. D'insulu cãtu tîenura
essecutarea diverselor piese de ambe par-
tile, stete in medilocu intre chorulu ungu-
rescu si intre cellu romanu si ascultã cu
incordata attentione; dupa aceea informandu
se despre numerulu alumniloru romani, —
se exprimã cu urmatoriele cuvinte (cari
noi le reproducemu dupa spuss'a unui
clericu slovacu) „A trecutulu tempulu ca sè
mai facemu noi unguri d'in romani — cu ce
sentiminte trebe sè fia crescuti acei tineri,
cari aci in mediloculu nostru, au atãta in-
drasnela de a-si manifestã sentimentele
loru natiunali ca si candu ar' fi in mediu-
loculu tierrei romanesci! Nu! daca ai tra-
mitte 500 de unguri asupr'a acelloru 15 ro-
mani, me credeti, ca ei totu acei-a-si ar
remau.“ *Grachu jun.*

De sub pol'a Ciblesiului 15. Jun. 1874.

In 14 l. e. Domineca pre la 3—4 ore
dupa amediadi — precum si acum sunt
4 anni in 30 Jan. — batù grandin'a hota-
rele acestoru nefericite commne, asiã, in-
cãtu pre unele locuri nemicu nu a lassatu

in susu, cu deosebire in communele: Cicou-
Cristuru, Arpathiu, Malitiu si Coldeu. —
Grandin'a fù prevestita de unu viforu im-
preunatu cu ploia si cu ventu veheminte,
incatu de abiã remasera case cu acoperisii,
cari fusera rupte in sute de parti si arrun-
cate in departare. — Case mai slabe fusese
destruite indata. Arborii, pomii teneri cei
cultivati smulsi din pamentu.

Se pote imaginã spaim'a si terrorea lo-
cutoriloru, cari sub astufelu de periclu erau
ingrigiti de vietia loro.

Desperatiunea poporului e nedescripti-
bila, candu de siepte anni in coce in totu
annulu fusese ruinate semenaturele loro
de geru, grandina, bruma.

Ti-vine gele, candu vedi tipurile pallide
si schimosite de atãta fome, si plage alle
lui D-dieu. Poporulu in doru de a se saturã
odata, de abiã pote acceptã secerisiulu, la
care avuram bune prospecte, si ecã acu-
m'a! — tote, tote sunt devastate de una
grandina, care ispravi cu secerisiulu seu
grosavu.

Animele omeniloru se impetrescu facia
de atãte calamitati. In ver'a trecuta, mori
una mare parte din locutori, cadiendu vic-
tima morburiloru epidemice. — In vietia nu-
mai acei-a remasera, cari erau robusti,
tineri. —

In privintia averei materiali proletaris-
mulu cuprinde radecine totu mai afunde in
poporulu nostru. — Omenii, cari pana acu-
m'a erau avuti, asta-di si-pierdura mosiele,
appesati fiindu de atãte calamitati, si pre
larga aceea, de o dare immensa.

Sosi tempulu, candu intelligintia rom.
trebe se-si cunosca datorintia si in asta
privintia. Trebe a familiarisã ideea saluta-
ria de assecuratiune contr'a calamitatiloru
elementarie.

Beutur'a cuprinde estindere totu mai
mare intre poporulu rom., care e caus'a cea
mai efficace a sdruncinarii totale atãtu in
privintia spirituala, cãtu si materiala. —
Fia-care omu cu minte sanetosa cunosce re-
sultatele infricosiate a beuturiloru, mintea,
facultatea de memoria se tempesce, indivi-
dulu in urma devine desinteressatu de tote,
servindu numai idolului seu, sacrificandu-i
pana si cea din urma buccata de pamentu,
si numai atunci se tradiesce, candu deveni
censitoriu, de órace astu-felu de omeni sunt
incapabili pentru lucru.

Intelligintia si-tiena de detorintia a
scuti poporulu de ghiarele usurãtoru si a
judaniloru ca-ci acei-a sunt stricatiunea po-
porulu. Se me servescu de unu essemplu;
In anni trecutii unu possessorasiu, de ori-
gine armeanu, si-assecurã crismaritul in-
tru-una communa mica romana; dintre lo-
cutorii acesti-a 4 di: patru insi pentru ra-
chiulu lui i-facura servitiu de 330—220—180
la olalta preste 600 dilte. E fapta positiva.

Preutii, cantorii sèu invetiatorii nu potu
scote lefele loro miserabile neci in 3—4
anni, ca-ci poporulu devinutu proletariu lu-
era cu sudore pentru panea amara si moia-
ta de lacrimel, salle, — care fù arruncata de
possessoru pentru jobagia acesta moderna.
A. R. h. . . lu.

Districtulu Cetatei de Pietra. Juniu 1874.

On, Die:Redact! Cetindu in colonele pret.
diariu „Fed.“ mai multe reporturi despre
essamenele din scolele nostre rom., vediendu
totdeun'a că scolarii prototindene facu pro-
gressu laudabilu. — desmintindu judecatile
unoru antiromani, cari affirma că romanulu
e lenesia de la natura — vinu si eu a de-
serie pucinu cercustãrile nostre scolari si
atele.

In 22 Maiu si tîenù essamele cu sco-
larii rom. de conf. gr. cat. din comun'a
Pislopu inaintea protopopulu tractualu D. A.
Cototiu. — Pre la 11 ore din di dupa
chi-marea spiritului s. se incepù essamele
cu salutarea dlui protopopu din partea unui
scolaru. — Dlu presiedinte response intr'o
vorbire bine semtita in care accentuã dato-
rintia parintiloru si a copjiloru, cari daca si
le-impiescu, inaintarea e sicura.

Mare bucuria ne petrunse animele cel-
loru presenti vedendu baietii nostri a da
responsuri chiare si frumose la intrebarile dlui
presiedinte si invetiatoriu.

La tota intemplantia datorim dlui A.

Latosiu invet. nostru amatu cea mai mare
recunoscintia si multiamita, de órace prin
portarea sa morala ne servescu numai de
essemplu demnu de imitatu, era diligintia
sa facia de scolari se dovodi ecclatantu cu oc-
casiunea essamelui.

In comun'a nostra se zidi nu de
multu una scola pomposa, spaciosa, provediu-
ta cu tote instrumintele necesarie pentru
invetiamentu. Nu potu se nu amintescu
energã dlui parocu V. Borbely, a notariulu
T. Chisiu, cari cu influintia loro au lu-
cratu intr'acolo, încatu poporeni se re-
solvira la celle mai mari sacrificie materiali.

In generalu vorbindu, poporulu nostru
multiamita ceriului! este bine condussu de
catra intelligintia sa, care scie a allege
callea buna pentru progressulu in cultura.

Unu economu.

Romania.

*Diariulu francescu „le Memorialu diplo-
matique“ de la 6. Juniu scrie urmatoarele:*

Se scie că d. Georgiu Filipescu agen-
tulu Romaniei la St. Petersburg, a fostu pri-
mitu de imperatulu si de principele Gor-
tackakoff cu tote onorile ce se accorda mem-
briloru recunoscuti in modu oficiale ai cor-
pului diplomaticu. Pare că aceste onori pu-
blice adduse reprezentantului unui principe
pre care Port'a persiste a-lu considerã ca unulu
d'in vasalii sei, a nemultiamitu forte multu pre
ambasadorulu turcu la St. Petersburg, Kiamyl-
pasi'a, care, ar fi avutu intentiunea da a se
plange pontru acest'a. Dara aceste demarsie
asupr'a acestui subjectu, au fostu forte reu
primate, si toti membrii corpului diploma-
ticu si mai cu sama generalulu Le Fló si
ambasadorii Austro-Ungariei si Germaniei
s'au grabitu de a marturisi dlui Filipescu,
primindu-lu si tratandu-lu, ca egalulu loro,
cã nu impartasiã susceptibilitãtile represen-
tantului Portei.

Acestu micu faptu are importantia sa,
ellu arreta că se incepe a se tîenè bine
comptu despre adeveratulu caracteru a ceea
ce Port'a numesce suzeranitatea sa asupr'a
Romaniei si că diplomatii nu mai potu asiã
lesne ca alta data sè conteste Romaniloru
autonomiã politica, basata intr'unu timpu
si pre bunulu semtiu si pre testulu tracta-
teloru. *(d. Pressa.)*

VARIETATI.

(Deputatiuni) In diltele tr. au
amblatu pre la ministri si la corifeii
partiteloru doue deputatiuni. una d'in
Fagarasiu, sub conducereã lui Bene-
decu Gyula, pentru conservarea distric-
tului; alt'a d'in Orestia (DD. dr. Abr.
Tincu si Vas. Lészai, advocati) pen-
tru incorporarea scaunului nu la Sa-
bblu ei la Huniador'a, propunendu ca
siediantentulu oficiale a noului comi-
tatu sè fia in viitoriu Orestia, unde se
affla localitãtile necesarie pentru offi-
cie mai accomodate si mai de ajunsu
decatu in Dev'a. — In fine deputati-
unea Sacelleniloru (D. adv. Pávai, D.
not. com. Ghimbasiãnu, si cãti-va
economii secui si romani)s'a prezentatu la
ministri si la mai multi deputati cu ce-
rerea d'a sprigini la timpulu sèu caus'a
sacelleniloru in contr'a impilarii feuda-
dalistice a sassiloru din Brasiovu. Oste-
nelele acesti deputiuni voru avè mai
multu successu decatu alle celoru doue
de mai susu.

(Societatea geologica) va tîenè
estu-annu adunarile salle ambulante in Ma-
ramuresiu de la 2 pana la 11 Augustu, a. e.
st. n. Programm'a acestoru excursiuni geo-
logice s'au statoritu definitivu precum ur-
meza: la 2 Aug. ser'a plecare d'in Pest'a,
la 3 Aug. d. am. sosire la Bustiahaza, de
aici cu trassur'a (carrutia) la Viscu (in Ma-
ram.) la 4 Aug. pana l'amedia-di excursiuni
in giurulu Viscului, dupa amedia-di plecare
la Bustiahaza si de aici cu callea ferr. la
Sigetiu; in 5 Aug. ante de am. adunarea la
Sigetiu, dupa amedia-di excursiune la Sali-
nelu de la Slatin'a, ser'a reintornare la Si-
getiu; in 6 Aug. demin. excurs. la Ron'a,
aici essacta cercetare a Salineloru, ser'a re-
intornare la Sigetu; in 7 Aug. demin. es-

ours. cu trassur'a la Dragomiresci spre a se cercetá fantanele de petrolu, ser'a plecare la Visieu-de-asu; in 8 Aug. demin. escur. cu trassur'a la Bors'a spre explorarea geologica a tinentului, de aici, — si Juppiter tonans seu pluvius propitius fuerit — callare preste dealulu Troiag'a (?) la Fain'a (?) in 9 Aug. demin. escur. la isvorele acidule cunoscute sub numele „Siuliguli,“ de aici pre plute la Visieu-de-susu, apoi totu pre plute pana la Boscou; in 10 Aug. cercetarea fabricii de sod'a, a scaldeloru si a fabricii de ferru d'in Boscou; dupa aceste siedinti'a de inchidere; ser'a reintornare la Sigetu; in 11 Aug. plecare spre Pest'a, respectu care in cotro, la alle salle. — Credem ca mai multi insi d'in intielleginti'a romana d'in Maramuresiu voru assiste la adunare si voru insoci pre membrii societatii in excursiunile lor instructive si desfatato, apoi speramu, ca se va gasi, de si nu vre unu geologu, cellu puciu vre unu crestinu bunu, care si-va luá ostenele d'a face câte unu reportu cátu de scurtu pre sam'a diariului nostru.

(Descoperire archeologica.) In Angli'a s'au descoperitu de currendu, pre malurile riului Wye, in comitatulu de Worcester, nise caverne (pesceri) cu ossaminte. In cea din urma siedinti'a, a societatii sciintifice d'in acestu comitatu, presedintele a cititu unu reportu despre visit'a ce a facutu in aceste caverne impreuna cu d-rulu Carpenter. Numai 3 caverne au fostu visitate. In un'a d'in elle s'au gasitu doue cranie (capetine) omenesi cu monede si ornamente d'in period'a romana-britannica. Dupa ce s'au inlaturatu pamentulu ce le acoperia, s'au intalnit o pátura solida de pietra asiá de désa si tare, ca a trebuit saltata cu pulbere de pusca. In urma s'au gasitu ossaminte de alle unui-a si acellu-asi animalu: ursulu commune. Dupa aruncarea unei noue páture de pieste, au apparutu ossa fossili alle unoru specie de animale disparute, resturile admirabilu conservate alle unui mamutu, ossale unui rinoeronte complectu, remasitie de lei si ursi de caverne, precum si o multime de resturi de biene.

† (Necrologu) Andreiu Machi fostu protopopu gr. or. allu Buteniloru (in comit. Aradu) au incetatu d'in vietia in etate de 48 anni la 4/16 Jun. a. c. Mortea lui o deplangu socia-sa, ved. Ann'a Versiganu, d'impreuna cu ficele adoptive Elis'a Machi-Versiganu, maritata M. B. Stanescu, adv. in Aradu, deput. in Cam. Ung. Elis'a jun. Machi-Versiganu, fiulu adopt. Demetriu Machi-Ardoleanu si alti consangeni d'in Curticiu, Zarandu, Aldesci,

Musc'a si Berza. — Fia-i tierrin'a usiora si memori'a eterna!

† (Necrologu) Alexandru Ben'a, unu teneru d'in Pianu-de-josu, in Scaunulu Sabisiului, — conosciu publiculu rom. sub pseudonimulu Bujoru, — dupa ore cari neplaceri avute in Orestia, disparendu d'in Transilvania petrecu antáiu timpu mai indelungatu in Gratiu, unde compila „manualulu de statistica“ si mai tardfu câte-va brosiure d'in „resbellulu franco-tenonicu“ D'in Gratiu trecu apoi la Veneti'a si d'aici la Rom'a, unde se incercasse a edita unu diariu (Dacia Traiana) dar nu scosse decâtu doi nri. In fine dupa mai multe aventuri veni asta primavere la Oradea M. d'aici la Aradu, spre a castigá pnumeranti la unu nou opu de geografia matematica, („Globulu terestru“ d'in care scosesse una fasciura scrisa intr'unu stilu scalciatu) Cu acestu scopu reintornandu era-si la Oradea, aici se incurca intr'o noua aventura a la Bujoru, carea asta data reessi forte reu pentru d'insulu, ca-ci in urmarea grellelor rane ce capetasse dupa sufferintia de mai multe septemane, repausá in dillele trecute in spitalulu d'in Oradea. — Talentulu nu i-au lipsitu, dar gressindu callea, remase neperfectu. — Ddieu se-lu erte!

* Romani'a este invitata a luá parte la congressulu sanitariu ce se va intruni la Geneva si assemete la cogsressulu telegrafico-postale ce se va intruni la Petropole.

(Cometu nou) „Revist'a sciintia“ dupa „Neue Freie Presse,“ comunica urmatori'a notitia ce i-se tramisse de d. I. A. Cantacuzinu, asup'a cometulu de currendu descoperitu de d. Coggia.

Cometulu descoperitu, la Marsilia, la 5 (17) alle espiratei lune Aprile, de dl. Coggia, promitte a deveni preste câte-va septemane unu spectaculu din celle mai insemnate chiaru pentru personele ce nu se ocupa de astronomia. Determinare orbitei acestui cometu intempina mari greutati, din cauza ca miscarea sa geocentrica este d'in celle mai incete in cátu cometulu s'aru afla asta-di inca in campulu visuale allu unui telescopu care aru fi fostu indreptatu cátra d'insulu in din'a descoperirii sale, adica in cursu de 40 dille;) pre langa aces'ta o descriere a acestoru corpuri atátu de schimbatorie si atátu de individuale, este totu-dé un'a forte anevoia. Cu tóte acestea, de pre acum si inainte de-a se poté determiná element-le lui definitive prin observatiuni mai intir, calculele facute de d-nii Holetchek, assistentu la Vienn'a si Duner, observatoru la Laud, permittu a declará cu certitudine ca cometulu, care actualmente, privitu cu telescopulu, arreta

una coda luminosa de 15 minute de arcu, va fi visibile fara ochianu pre la mediuloculu lunei Juliu, in apropiarea Ursei mari. Apparitiunea va fi cu atátu mai interesante ca, dupa regiunea cerculu unde amu díssu chiaru acum ca se va afla, cometulu va fi visibile tota noptea pre orizontele nostru. Mai alessu la 1/13 Juliu, candu este lun'a noua, apparitiunea va fi in tota splendorea ei.

(Tenerimea romana) din comitatulu Satumarelui, aflatoria la institutulu superiore de invetiamentu d'in B.-pest'a, dupa cumu suntemu informati, in timpulu vacantiei (pre la capetulu lui Augustu) va arangiá, unu balu pentru beneficiulu infintiantulu gimnasiu nationalu din Seini. — Zelulu teneriloru pentru nobilulu scopu merita lauda si li dorimu successu splendidu.

(Ospeti rari.) Pre campulu de langa Cebz'a s'au ivitu, precum scrie „Temeav. Ztg“ unu cárdu de 150—200 Pelicani dupa cari locuitorii venedia cu staruintia. Cinci essemplarie din aceste passeri nevedite inca pre acolo s'au addussu la Temisior'a spre infoiare pentru museulu scolei. Se da cu socotela ca bietele passeri au fostu abatute d'in callea lor si arruncate in partile aceste prin orcanulu d'in dillele trecute.

Bibliografia. Au essitu de sub tipariu si Tomulu II. d'in „Cuventarile Bisericesci“ scrise de dl. I. P. Papiu, preutu d'in diecesea Ghierlei, spirituale la institutulu de correct. reg. Transilv. si ass. consist. si se afla de vendiare la autorulu in Ghierla, pretiulu Tomulu II. in 8. de 324 pag. 21. colle, este pentru pnumeranti 1 fl. 50 cr. era pentru altii 2 fl.

„Vietia femeiloru celebre“ si femei mai multu seau mai pucinu demne d'a fi cunoscute, portrete culesse d'in mai multe opere si intocmite astfel de Julia Sacellariu (nascuta Iarcu). Cartocic'a cuprinde biografiile mai multoru femei celebre d'in anticitate pana in dillele nostre. Partea intru adaveru noua a cartii este biografia femeiloru romane cari se destinsera prin scrierile lor, si „sunt mai numeroase decâtu am fi crediutu noi“ dice Red. „diariulu de Bucc.“ recommendandu cu caldura acesta carte ce dn'a Sacellariu au scrissu ca unu omagiu sessulu si consocieloru salle de studiu, — peccatu! ca atátu acestu diariu, cátu si celle romanesi d'in Buccu esci uita, ca mai totu de un'a, a insemná totodata pretiulu si librari'a de unde se pote trage.

(Diariu bisericescu.) Prin decu dat'a de 27, Maiu, publicatu in „Matorele oficiale“ de la 8/20 Juniu, se mulga regulamentulu votatu de unanimu sinodulu pentru editarea unui diaru bisericescu, intitulatu „Biserica ortodossamana.“ Toti prentii, diaconii parochiali, periorii monastiriloru, ingrigitorii de biserice directorii si professorii seminariele ori-ce clerici in servitie publice suntu obligati a citi acestu jurnal. Materiele cuprintr'insulu voru fi relative la biserica, dice, dissertatiuni si compuneri teologice crările sinodulu, etc. „Rom.“

Sciri mai noue.

Constantinopole, 22 jun. Por accorda prin Peratu (decretu) Patricului Ioachimu ajutoriu de statu pentru biserica grecesca, ceea ce nu s'au intemplatu; d'in asta cauza domnia bucuria intre Greci.

Washingtonu 20 jun. Senatu si camera deputatoru acceptara lege despre emisiunea de bani de hartu.

Posnania, 22 jun. Ministrulu teloru numi de administratoriu pent dieces'a de Posen pre consil. prov. M. senbach, — era p. diec. de Gnesen cons. prov. Nollau.

Beogradu 22 jun. Garasiacu multi anni ministru presidinte, au ritu. — Agintele Romaniei (D. Varescu?) merge dillele acestea intru misiune a curtii sale (vre se dica guvernulu seu R. „F.“) la Cetini'a.

Vienn'a 23 Jun. Guvernulu Romaniei vre moderarea tarifei vama numai daca Austri'a si celalalte st'au voru negociá directu cu ea in cauza st'a, respinge inuse tote conditiunile Port'a ar fi stipulatu pote pre socot Romaniei.

Posnani'a 22 Jun. Administratiloru civ. numiti de gov. pentru diecesele de Posnani'a si Gnesen li sau da administratiunea si supraveghiarea turoru averiloru bisericesci din amb diecese.

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., edit. si red. respondiet.

Communicatiunea pre callile ferrate ung.

Callea ferr. i. r. priv. a statului.

Trenuri accelera Vienn'a-Pest'a.

Vienn'a, pleca 3.15 a. m. Dupa m. la 11.— ser'a
Pest'a, sosese 10.06 „ „ 6.35 dem.

Pest'a-Vienn'a.

Pest'a, pleca 7.5 dem. 2.25 d. m.
Vienn'a sosese 2.12 d. m. 9.29 ser'a.

Trenuri accelerate sub statiunea vaporeloru accelerate.

Vienn'a-Baziasu. Baziasu-Vienn'a.

Luni si Vineri		Luni si Vineri	
Vienn'a plec.	3.15 n. m.	Baziasu pleca	6.05 ser'a
Bpest'a	10.30 ser'a	Timisior'a	10.07
Czegléd	12.02 dem.	Szegedin	1.41 dem
Szegedinu	2.47	Czegléd	4.36
Timisior'a	5.19	Bpest'a	7.50
Baziasu sosese	8.46	Vienn'a sos.	2.12 d. m.

Trenuri de persone Vienn'a-Baziasu.

Vienn'a plec.	8.45 dem.	8.20 ser'a
Posoniu	11.13	11.08
Érsek Ujvár	2.21	2.14
Pest'a sosese	5.56	6.08
Pest'a pleca	6.57 ser'a	7.05
Czegléd	9.33	9.35
Szegedinu	1.31 noptea	1.41
Timisior'a	9.15	5.30
Baziasu sosese	8.46 dem.	10.29 ser'a

Baziasu-Vienn'a.

Baziasu plec.	6.05 ser'a	3.30 dem
Timisior'a	10.38	9.17
Szegedinu	1.57 noptea	1.16 d. m.
Czegléd	5.49 dem.	5.23
Pest'a sos.	8.12	7.49
Pest'a plec.	9.15	9.25 ser'a
Érsek-Ujvár	1.21 d. m.	1.11 noptea
Posoniu	4.23	4.20 dem.
Vienn'a sos.	6.09 ser'a	6.08

Trenuri directe call. ferr. de Tisza.

Pest'a-Czegléd. Pest'a-Czegléd

Post'a, pl. 6.28 so. 7.30 d. Czegléd pl. 8.19 d. 6.40 a.
Czegléd s. 8.33 „ 9.43 „ Pest'a s. 10.45 „ 8.31 „

Trenuri mestecate

Vienn'a-Posoniu. Posoniu-Vienn'a.

Vienn'a pleca 4.30 d. m. Posoniu plec. 7.30
Posoniu sos. 7.02 ser'a Vienn'a sos. 9.06

Callea ferr. de Tis'a.

Pest'a-Cassovi'a.

Pest'a pleca 7.30 dem. 6.16 ser'a
Czegléd „ 10.18 a. m. 9.18 „
Szolnok „ 11.22 „ 10.26 noptea 6.16 dem.
P.-Ladány „ 2.— d. m. 1.52 „ 11.36 a. m.
Debrecen „ 3.51 „ 3.30 dem. sos. 2.20 d. m.
Miskolcz „ 11.51 ser'a 1.50 d. m. plec 8.— dem.
Cassovi'a sos. 11.51 noptea 6.— ser'a „ 11.43 a. m.

Cassovi'a-Pest'a.

Cassovi'a plec. 5.— dem. 9.20 a. m. 6.01 ser'a
Miskolcz „ 7.42 „ 1.41 d. m. sos. 9.34 ser.
Debrecen „ 12.23 d. m. 10.12 noptea pl. 3.25 d. m.
P.-Ladány „ 2.24 „ 12.22 „ „ 6.26 4
Solnocu „ 4.54 „ 4.40 dem. „ 12.14 „
Czegléd „ 5.49 „ 5.49 „ sos. 1.49 „
Pest'a sos. 8.31 ser'a 8.45 „

Pest'a-Aradu-Timisiora.

Pest'a pleca 7.30 dem. 6.26 ser'a
Czegléd „ 10.18 a. m. 9.08 „ 6.60 dem.
Solnocu „ 11.12 „ 10.15 „ 8.31 „
Ciab'a „ 2.01 d. m. 2.55 dem. 4.16 d. m.
Aradu „ 3.51 „ 6.— „ sos. 7.33 ser.
Timisior'a sos. 5.40 „ 5.36 „

Timisior'a-Aradu-Pest'a.

Timisior'a pleca 10.37 a. m. 6.20 d. m.
Aradu „ 12.36 d. m. 9.16 ser'a 6.20 dem

Ciab'a „ 2.10 „ 11.42 nopt. 10.42 a. m.
Solnocu „ 4.54 „ 4.24 dem. 5.34 d. m.
Czegléd „ 5.39 „ 5.59 „ a. 6.39 ser'a
Pest'a sos. 8.31 ser'a 8.35 „

Pest'a-Oradeamare.

Pest'a pleca 7.30 dem. 6.26 ser'a
P.-Ladány „ 2.35 d. m. 2.10 noptea
Oradea-mare sos. 4.47 „ 5.21 dem.

Oradeamare-Pest'a.

Oradeamare pleca 11.22 a. m. 9.— ser'a
P.-Ladány „ 1.23 d. m. 11.45 ndptea
Pest'a sos. 8.31 ser'a 8.45 dem.

Callea ferr. I. Transilvana.

Aradu-Alb'a-Jul'a.

Aradu p. pleca 4.16 d. m. 6.20 dem.
Semeri'a (Piski) 12.18 noptea 2.05 d. m.
Alb'a-Jul'a sos. 2.55 „ 4.01 „

Alb'a-Jul'a-Aradu.

Alb'a-Jul'a pleca 12.53 noptea 10.— a. m.
Semeri'a „ 3.48 „ 12.43 d. m.
Aradu sos. 5.46 dem. 8.02 „

Semeri'a-Petrosieni. Petrosieni-Semeri'a.

Semeri'a pleca 2.55 d. m. Petrosieni plec. 7.10 dem.
Petrosieni sos. 7.12 „ Semeri'a sos. 11.52 a. m.

Callea ferr. Nord-Ostica.

Debrecen-M.-Sziget.

Debrecen plec. 4.12 d. m. 4.— noptea
Satumare sos. 9.33 ser'a 8.08 dem.
Királyháza „ 12.31 nopt. 10.03 a. m.
M.-Sziget „ 5.26 dem. 1.48 d. m.

M.-Sziget-Debrecen.

M.-Sziget plec. 8.24 ser'a 11.31 a. m.
Satumare sos. 5.45 dem. 4.33 d. m.
Debrecen „ 11.50 a. m. 9.07 ser'a.

Callea ferr. ung. resariteana.

Oradea-Mare-Brassieu.

Oradea-mare pl. 5.07 d. m. 6.18 dem.
Clusiu „ 11.21 se. s. 3.08 d. m. pl. 8.45
Cociardu „ 2.54 noptea „ 1.31
Teisuiu „ 4.26 „ „ 4.30
Blasiu „ 5.21 „ „ 6.04
Mediasiu „ 7.01 „ „ 11.31
Segisiora „ 8.26 „ „ 6.10
Brassieu „ 1.30 d. m.

Brassieu-Oradeamare.

Brassieu pleca 2.10 d. m. 7.30 ser'a
Segisior'a „ 7.15 ser'a 8.03 „
Mediasiu „ 8.38 „ 5.23 dem.
Blasiu „ 10.20 noptea 7.54 „
Teisuiu „ 10.36 „ 9.50 „
Cociardu „ 1.12 „ 12.42 d. m.
Clusiu „ 4.45 d. sis. 4.40 „ pl. 12.30
Oradeamare sos. 10.55 a. m. sos. 8.32

Cociardu-M.-Osiorheiu.

Cociardu plec. 3.20 dem. M.-Osiorheiu pl. 10.05
M.-Osiorheia sos. 5.45 „ Cociardu sos. 12.26

Copsi'a-Sabiu.

Copsi'a pleca 6.55 dem. 9.40 ser'a
Sabiu sos. 9.05 a. m. 11.40 noptea

Sabiu-Copsi'a (Kiskapus).

Sabiu pleca 6.40 r. m. 3.40 dem.
Copsi'a sos. 7.50 ser'a 6.35 „

Alb'a-Jul'a-Teisuiu.

A.-Julia pleca 10.10 ser'a 1.25 noptea 8.— dem.
Teisuiu sos. 10.50 „ 2.05 „ 8.49 „

Teisuiu-Alb'a-Jul'a.

Teisuiu pleca 9.05 a. m. 4.10 d. m. 11.46 ser'a
A.-Jul'a sos. 9.45 „ 4.50 „ 12.26 d. m.